

Groningen

In het verleden kwamen er veel reptielsoorten voor in Groningen, maar veel soorten zijn afgenomen (adder, ringslang, hazelworm) of verdwenen zoals de zandhagedis op Schiermonnikoog (toen de zandplaat aan de oostzijde nog bij Groningen gerekend werd) want de laatste waarneming stamt uit 1983. Op de Groningse trajecten worden nog wel levendbarende hagedissen gemonitord.

Van de **hazelworm** zijn in de NDFF vijf waarnemingen bekend. Een melding uit begin jaren '50 uit het uurhok boven Finsterwolde, twee meldingen uit 1987 en 1990 nabij Sellingen en een melding uit 1989 nabij Glimmen. O ja, en een ontsnapt/uitgezet exemplaar uit een woonwijk van Hoogezand-Sappemeer.

Van **adder** zijn er hele oude waarnemingen bekend van begin 1900 uit de regio's Haren, Marum, Hoogezand-Sappemeer en Slochteren. En uit een iets recenter verleden (jaren '70 en '80) uit Termunt en Sellingen. In 2015 is een adder waargenomen bij Bourtange (zie Schubben & Slijm nr 26). Net over de grens in Duitsland leeft een populatie en wie weet vestigt de adder zich aan Nederlandse zijde. Het is nog te vroeg om hier te monitoren. Maar het loont zeker de moeite deze regio in de gaten te houden. Voor het NEM Verspreidingsonderzoek is het een te actualiseren-hok (zie RAVON-website).

En de **ringslang**? In 1915 is de soort gemeld uit Slochteren, in 1971 boven Onstwedde, in 1989 nabij Glimmen, in 1992 aan de Groningse zijde van Paterswolde, in 2003 Stadskanaal, in 2015 stad Groningen en in 2018 bij Nuis. Bij laatst genoemde plaats is in 1969 een gladde slang gemeld, mogelijk is de soort verwisseld met ringslang. Alleen incidentele waarnemingen van ringslangen dus.

De **levendbarende hagedis** is de enige soort die in het verleden is gemonitord. Deze soort heeft een beperkte verspreiding binnen de provincie, maar dat neemt de nut en noodzaak

Ligging van de twee vacante trajecten in Groningen (blauw) en de twee terreinen die potentieel geschikt zijn om te gaan monitoren (rood). (Bron: www.ravon.nl)

voor het monitoren niet weg. Zeker gezien het feit dat de levendbarende hagedis landelijk sterk achteruit gaat. Bij Beerta ligt een vacant traject waar twee jaar is gemonitord (1996 & 1998). Het heideveld bij Sellingen/Ter Borg is in de jaren 1995-2009 gemonitord. Op meerdere plekken langs de Ruiten Aa is de soort gemeld, maar het heideterrein is de hotspot.

Twee potentiële plekken om te monitoren zijn de heide bij Glimmen en natuurgebied Jilts Dijkshede, een terreintje ten noordwesten van Marum. Verdere clusteringen met waarnemingen zijn niet bekend. Wel zijn er enkele gebiedjes met een enkele waarneming. Onduidelijk is hoe het hier met de soort gaat. Bij Stadskanaal en aan de Duitse grens ter hoogte van Rhederbrug (Bellingwolde) zijn enkele (relatief) recente waarnemingen bekend. Wellicht komt de soort op meer locaties in de provincie voor. Binnen het NEM Verspreidingsonderzoek zijn er nog drie hokken die wachten op actualisatie. Er is vast nog iets te ontdekken of te herbevestigen. Of te monitoren: een vacant traject of een nieuw gebiedje! Iets voor jou? Meld je aan!

Levendbarende hagedis. (Foto: Jelger Herder)